

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatreserv

Antagen av kommunfullmäktige den 29 april 2026 § X

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (GEH) och resultatreserv (RER)

I enlighet med kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Nämnder och styrelsen ska förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv. Det framgår även av annan styrande lagstiftning att det ska vara möjligt att utvärdera de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat.

I budget ska anges finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Årsredovisningens förvaltningsberättelse ska innehålla en sammanvägd utvärdering av årets verksamhet och resultat i förhållande till god ekonomisk hushållning.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska ange ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi. God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Grundprincipen för det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Dessa perspektiv hanteras i Habo kommun inom ramen för den årliga budgeten.

Kommunens verksamheter ska bedrivas enligt de mål och ekonomiska ramar som fastställs årligen av kommunfullmäktige. De mål som fullmäktige beslutar om, med tillhörande indikatorer, omfattar även mål för god ekonomisk hushållning. I budgetbeslutet ska det framgå vilka verksamhetsmål som ska utgöra verksamhetens del i utvärderingen av god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad analys av dessa utifrån formulering i budgetbeslutet. Hur väl kommunen uppfyller mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning, följs upp årligen i samband med kommunens årsredovisning och översiktligt i samband med delårsbokslut.

Inriktning för god ekonomisk hushållning

- I samband med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut ska långsiktiga mål och inriktningar i riktlinjer för god ekonomisk hushållning ligga till grund för de avvägningar som görs när den ekonomiska strategin konkretiseras och formuleras för budgetperioden.
- Habo kommuns verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationers medborgare, besökare, näringsliv och föreningsliv. Det innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling, både ur ett ekonomiskt och ur ett verksamhetsmässigt perspektiv
- Habo kommun ska ha god kvalitet i kommunens verksamheter och en välskött och stabil ekonomi i balans, vilket är en förutsättning för att kommunen ska fortsätta att utvecklas.
- Skatteuttaget ska inte vara högre än nödvändigt och det kommunala överskottsmålet ska värnas.

- Habo kommun ska över tid eftersträva resultatöverskott i förhållande till kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning som är förenliga med kommunens långsiktiga inriktningar och ekonomiska strategier.
- Habo kommun ska över tid säkerställa att investeringsvolymerna är förenliga med kommunens långsiktiga finansieringsförmåga. Kommunen bör därför eftersträva att en stor andel av nettoinvesteringarna finansieras med årets resultat och avskrivningar, så att kommunen i möjligaste mån kan finansiera investeringar utan att låna eller minska egna medel. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.
- Habo kommun ska över tid bedriva stadsutveckling och exploatering inom ramen för god ekonomisk hushållning. Kommunen bör därför i samband med betydande beslut om att ingå långsiktiga åtaganden i alla former eller att avyttra egendom, värdera de finansiella konsekvenserna för kommunens förmåga att upprätthålla god ekonomisk hushållning
- Habo kommun ska över tid värdera och säkerställa de finansiella åtaganden som är kopplade till ägandet av kommunens bolag

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I Habo kommun används följande finansiella indikatorer för god ekonomisk hushållning, se även bilaga 1b.

1. Årets resultat för respektive år i den ekonomiska planen beslutas av fullmäktige och får inte vara lägre än två procent av skatter och generella statsbidrag. För att behålla kommunens finansiella handlingsutrymme över tid måste resultatnivån vara tillräckligt hög. Hur hög resultatnivån bör vara bestäms bl.a. av kommunens soliditet och planerade investeringsnivåer.

2. Skattefinansieringsgraden avseende investeringar, exklusive VA-verksamheten, ska vara minst 87 procent räknat som rullande 5-års medelvärde.

Skattefinansieringsgraden eller självfinansieringsgraden beskriver hur stor del av investeringarna som finansieras av egna medel och är viktigt för att beskriva ekonomisk hållbarhet. En skattefinansieringsgrad på 100 procent innebär att investeringarna sker helt med egna medel. Vatten- och avfallsverksamheten (VA) har exkluderats från indikatorn eftersom verksamheten inte är skattefinansierad utan finansieras av abonnenterna. För att inte enskilda år ska få alltför stort genomslag räknas indikatorn fram som ett rullande femårs medelvärde.

3. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelse för pensioner 1998 ska inte understiga 36 procent. Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med eget kapital. Indikatorn visar hur stor betalningsförmågan är på lång sikt. Vid utgången av år 2025 var kommunens soliditet 47 procent.
4. Att nämnderna klarar av att hålla tilldelade budgetramar är viktigt både för kommunens totala ekonomi men även för den verksamhet som nämnderna ansvara för. Inriktningen är att samtliga nämnder bör ha förutsättningar att bedriva sin verksamhet inom tilldelade budgetramar.

Verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning

Fullmäktige har antagit en strategisk plan för Habo kommun. Mål som framgår av denna plan ligger till grund för kommunens verksamhetsmässiga mål och utvärdering ska ske utifrån indikatorer enligt beslut av fullmäktige. Dessa indikatorer kan revideras vid beslut om budget.

Den strategiska planen omfattar följande tre strategiska mål med tillhörande målformuleringar;

1. Trygghet där målformuleringen är – En trygg kommun med trygga invånare.
2. Tillväxt där målformuleringen är – Växa genom att attrahera både invånare och företag.
3. Folkhälsa där målformuleringen är – Invånarna ska ha förutsättningar att må bra fysiskt och psykiskt.

De indikatorer som bör gälla för 2026 framgår av bilaga 1a.

Indikatorerna används för att utvärdera effekter av det arbete, med bäring på av fullmäktige beslutade mål, som bedrivs kopplat till arbete med den strategiska planen, nämndernas grunduppdrag och andra uppdrag. Respektive indikator kan ligga till grund för att bedöma läget för mer än ett av målen.

Utöver de verksamhetsmässiga målen finns även mål med indikatorer, se bilaga 1b, avseende grundförutsättningar för den verksamhet som bedrivs vid kommunen. Dessa grundförutsättningar, utöver ekonomi, utgörs av;

1. Agenda 2030 där målformuleringen är – Den hållbara kommunen för hela livet.
2. Kompetensförsörjning där målformuleringen är – Kompetensförsörjning för en trygg välfärd.

Resultatreserv (RER) och resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att, under vissa förutsättningar, reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt Lag (2023:642) avvecklas RUR och ersätts av en resultatreserv (RER). De kommuner som i samband med ikraftträdandet av lagen har en RUR får ha kvar den och nyttja den till utgången av 2033. Reservering av medel får göras för sista gången i samband med bokslut 2023. Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning ska omfatta hanteringen av kvarvarande RUR.

Vid årsskiftet mellan 2023 och 2024 fanns det 13,4 mnkr reserverade i kommunens RUR. Dessa medel kan disponeras i enlighet med det regelverk som fullmäktige tidigare har beslutat om (26 september 2013).

Reservering till resultatreserv får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, som överstiger

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om kommunen eller regionen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

De reserverade medlen får användas för att täcka planerade kostnader ett enskilt år till följd av omstrukturering för att på sikt nå god ekonomisk hushållning. Resultatreserven bör även kunna användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.